

Kralj Gonjaš.

Bila je še za mlajše mladosti pri Štajerskih Slovencih navada, da so na binkoštno nedeljo pastirji zgodaj še pred jutranjim svitom gorvo živino na pašo gnali.

Kdor je prvi na pašo prignal, je bil od drugih pastirjev poslovljen, omenjali so mu najstarejšo kravo in pastirja postavili za Kralja Gonjaša.

Venec iz gibanih cvetic spleten bil mu je - krona, pisana palčica - šerle; drugi pastirji pa so mu v čast piskali na žvezgicah (piščalkah) in orgljicah, in pokali z biči, da je vse hrumelo po dolini. Tudi je slehji na pašo prignal, je bil zasramovan, njegova najstarejša krava je dobila venec iz kopriv, on pa krono iz srednjih rož in luka (čebule) in pa primetek. Ludec.

Ta navada je še zdaj po vsem Štajerskem, tudi nemškem, da posebno mladi ljudje na binkoštno nedeljo zgodaj vstanejo; kdor pa zarpi, vabi venec iz kopriv, ki se mu na kluko obesi in Nemci ga zasramujejo s pivsko: Pfingsstucken.

Kralj Gonjaš je večer, ko so pastirji čredo svojo domu prignali hodil od hiše do hiše in bil obdarovan z oreh in suhimin slivami, in na vrata vsake hiše je s palico potkal. Dolgo nisem razumel, kako ta pastirska igrača meči, dokler ne najdem pri Harbuttu popisane enacega običaja.

Vredi meseca maja hodijo litovski ~~to~~ pastirji in pastarice lepo oblečeni in evenci opleteni pobirat darov od gospodinj. To se zgodi prav rano, ko ni še solnce zarjalo. Golde račkuje oganj na pašniku, in si starca za Kralja zberejo okoli njega pevaje in plesaje. To svečanost imenujejo Goniglis. - Pesarici in plesarke klicajo pri tej priložnosti božanstvo na pomoč, katero se veli: "Gonzelle Devute" in prosijo, da bi jim čredo varovalo pred volkovi (Harbutt II. 303).

Naruszewicz pravi, da se je pri Boguich Velesov praznik, božestvo črede, zval Gonidlo.

(Več o tem glej Trst. sestavek!)